

ללמד המקום

Parasha Vayishlach וַיִּשְׁלַח Hij zond.
Bereshiet (Genesis) 32:4-36:43

Het omarmen van bekeerlingen.

De parasha van deze week is *Vayishlach*, die vertelt over Jacobs terugkeer en vestiging in het Heilige Land na een lange tijd van twintig jaar in Charan te hebben gewoond. Aan het einde van de parasha staat een lange lijst met de genealogieën van Jacobs broer Esau beschreven. De lijst lijkt in onze ogen onnodig, en veel wijzen hebben zich afgevraagd waarom de Torah zoveel tijd besteedt aan het vertellen van Esau's nakomelingen. Er zijn zelfs debatten geweest over de vraag of deze hele tekst van de Torah heilig is, of dat passages als de Tien Geboden heiliger zijn dan passages zoals deze lijst met Esau's genealogieën. Ondertussen stelt de Arizal dat veel van de diepste geheimen van de schepping vooral in deze ogenschijnlijk saaie en overbodige passage zijn verankerd. Hij ontleent een bijzondere betekenis aan de lijst van de koningen van Edom. De Arizal zegt dat deze koningen codenamen zijn voor de Sefirot, en een zorgvuldige lezing van de tekst onthult de kosmologische rectificaties (tikkunim) die nodig zijn om de hele schepping te herstellen en de wereld tot in de perfectie te herstellen.

Ongeveer halverwege deze lijst wordt ons dan ook verteld dat, de zuster van Lotan Timna was Bereshiet (Genesis) 36:22. Nogmaals, de wijzen zijn verbijsterd over deze extra toevoeging. Het kan ons al weinig schelen dat er ooit een Edomitische leider was die Lotan heette – wat maakt het uit dat hij een zuster had die Timna heette? De Talmud (*Sanhedrin* 99b) merkt op dat er mensen waren die de spot dreven met zulke verzen en zeiden: “Had Mozes niets beters te schrijven?” En dan komt in deze zelfde pagina uit de Talmud met een statement om deze toch enorme betekenis ervan uit te leggen:

Timna was namelijk een koninklijke prinses. Omdat ze een proseliet (iemand die tot het Jodendom wil overgaan) wilde worden, ging ze naar Abraham, Isaac en Jacob, maar ze accepteerden haar niet. Dus ging ze heen en werd een bijvrouw van Elifaz, de zoon van Esau. En ze zei het volgende; Ik ben liever een dienaar van dit volk dan een minnares van een ander volk. En van haar stamde uiteindelijk Amalek af, die Israël teisterde. Waarom? Omdat ze haar niet hadden moeten afwijzen!

De Talmud combineert het betreffende vers waarin staat dat Timna de koninklijke zuster was van het opperhoofd of prins, Lotan met een eerder vers (36:12) waarin staat dat ze met Esau's zoon Elifaz trouwde en uiteindelijk Amalek baarde. Ze wilde zich in eerste instantie bekeren tot het Jodendom en benaderde de patriarchen. Alle drie echter wezen haar af. Dus ze kwam uiteindelijk bij Eliphaz terecht, het dichtste bij haar lidmaatschap van de natie. Deze unie bracht de kwade Amalek voort, de vijandige kracht die Israël al millennia lang onderdrukt. De wijzen stellen dan ook eigenlijk dat de patriarchen deze potentiële bekeerling hadden moeten omarmen, in plaats van haar weg te duwen. Hun onvermogen om hun armen te openen leidde tot eeuwenlang Joods lijden. De Talmud zendt hier dus een vrij duidelijke boodschap uit: heidenen en bekeerlingen mogen niet worden zomaar afgewezen, en dit kweekt alleen maar meer wrok tegen de Joden, waardoor alle Amaleks van de wereld naar voren komen.

Zielsverwanten

De Arizal geeft commentaar op deze Timna-passage en wijst op iets dat nog feitelijk nog verbazingwekkender is. Hij leerde ons in (Sha'ar HaMitzvot, Shoftim) dat Timna eigenlijk de zielsverwant van Jacob was! Timna bevatte een grote mate van heiligheid, en het was de bedoeling dat Jacob haar zou bekeren en met haar zou trouwen, waardoor haar geestelijke vonken juist daardoor zouden worden verhoogd. Dat zou op zichzelf al een enorme tikkun zijn geweest, en zou de komst van de Mashiach hebben bespoedigd. Maar in plaats daarvan verwierp Jakob haar, en bracht zij

ללמד המקום

Amalek voort, waardoor er juist steeds meer kwaad in de wereld kwam en de komst van de Mashiach hierdoor verder werd uitgesteld.

De Arizal benadrukt er ook bij dat Mozes een soortgelijke fout maakte door zijn huwelijk met de Kushite (Ethiopische) vrouw niet te voltooien. Zowel Tzipporah als de Kushitische vrouw waren de zielsverwanten van Mozes, en hoewel Mozes het juiste deed door deze Kushitische te bekeren, trouwde hij nooit echt met haar. Haar vonken van heiligheid waren daardoor niet volledig verheven, en de tikkun bleef daarmee onvolledig. Dit is de reden waarom Aäron en Mirjam boos waren op hun broer, zoals we later in Bamidbar (Numeri) 12:1 lezen: Mirjam nu sprak, en Aaron, tegen Mozes, ter oorzaak der vrouw, der Cuschietische, die hij genomen had; want hij had een Cuschietische ter vrouw genomen. (Num 12:1 SVV)

Rabbi Akiva's 24.000 studenten en Sichem

Ook in de parasja van deze week lezen we hoe de mensen van Sichem zich oprecht wilden verenigen met de familie van Jakob, ze stemden ermee in om zichzelf te besnijden en om zich massaal te bekeren. Jakobs zonen echter Shimon en Levi wezen hen af en namen hun toevlucht tot het geweld om op deze manier wraak te nemen wat hun zuster Dina was aangedaan. Jacob was diep geschokt door de daden van zijn zonen en zegende deze twee later niet op zijn sterfbed. Het lijkt er dan ook sterk op dat hun zonde nooit vergeven is, aangezien honderden jaren later de stammen Shimon en Levi geen vaste grenzen binnen het Heilige Land kregen. Ze kregen maar slechts een handvol steden verspreid over de andere stammen. Kabbalistische teksten onthullen dat Sjimón en Levi 24.000 mensen in Sichem hebben vermoord, en dat deze 24.000 bekeerde zielen later reïncarneerden als de 24.000 studenten van Rabbi Akiva! Als er één ding is dat we zeker weten over Rabbi Akiva, dan is het wel dat hij zijn studenten leerde elkaar lief te hebben als zichzelf. Hij predikte verdraagzaamheid en inclusiviteit.

Al deze verhalen komen uiteindelijk op dezelfde les voor ons neer: bekeerlingen moeten met heel hun hart worden verwelkomd en geaccepteerd. Ook zij hebben het potentieel in zich voor grote heiligheid. De Talmud (Bava Kamma 38a) stelt dat een niet-Jood die zich met Torah bezighoudt, gelijk is aan een Kohen Gadol, een Hogepriester! De Arizal beschrijft vijf soorten Joodse zielen, en de zielen van de bekeerlingen behoren tot de zuiverste. Het is dan ook gelijk duidelijk en het spreekt hierdoor voor zich dat er geen plaats voor racisme van welke aard dan ook binnen het jodendom is. Mozes trouwde of was dit van plan met een zwarte vrouw, en hij kreeg een berisping omdat hij niet ijverig was in het verwezenlijken van deze verbintenis.

Er zijn geen Joodse missionarissen die bij heidenen (hiermee bedoelend de naties) aankloppen om bekeerlingen te zoeken. Iets wat we wel heel vaak zien bij alle andere religie's, er zijn er zelfs die dit met geweld willen bespoedigen. Tegelijkertijd was en is het Jodendom zelden een populaire religie waartoe men zich kon/kan bekeren. Maar dit zal zomaar eens heel snel kunnen gaan veranderen, en we moeten klaar zijn voor die dag, want de profeet Z' char' yah (Zacharias) 8:23 voorspelde:

Het zal gebeuren dat tien mannen uit alle talen van de naties de hoeken van de kleding van een Jood zullen vastpakken en zeggen: "Wij zullen met u meegaan, want wij hebben gehoord dat de enige ware God met u is..."

Shabbat Shalom
Jaacov